**РЕЦЕНЗІЯ**
**на освітньо-професійну програму «Психологія. Організаційна психологія»**
**першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**
**за спеціальністю С4 «Психологія»**
**галузі знань С «Соціальні науки, журналістика та інформація»**

Сучасний етап розвитку професійної освіти характеризується посиленням вимог до практичної підготовки фахівців, їхньої здатності адаптуватися до змін, працювати в умовах невизначеності та ефективно взаємодіяти з людьми в різних професійних середовищах. Особливо це стосується психології, оскільки сучасний психолог дедалі частіше працює не лише в межах традиційної консультативної практики, а й бере участь у функціонуванні організацій, управлінні людськими ресурсами, розвитку команд, професійному консультуванні та забезпеченні психологічного благополуччя працівників.

Саме з таких позицій варто розглядати освітньо-професійну програму «Психологія. Організаційна психологія», розроблену Білоцерківським національним аграрним університетом для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю С4 «Психологія».

Однією з найбільш суттєвих переваг цієї програми є поєднання фундаментальної психологічної освіти із чітко визначеним професійним профілем – організаційною психологією. Це дозволяє уникнути надмірно вузького розуміння професії психолога та водночас сформувати у здобувача конкретну сферу професійної спеціалізації.

Особливий інтерес становить визначена в програмі орієнтація не лише на загальну психологічну практику, а й на організаційне середовище різних сфер економіки, включно з аграрним сектором. При цьому програма не обмежує майбутнього фахівця виключно роботою в аграрних підприємствах, а передбачає можливість професійної діяльності в бізнесі, HR-департаментах, консалтингових компаніях, соціальних службах, освітніх установах та інших організаціях.

Такий підхід видається особливо перспективним для регіонального університету, оскільки поєднує галузеву специфіку закладу вищої освіти із універсальністю професійної підготовки психолога.

Зміст освітньо-професійної програми демонструє послідовний перехід від фундаментальної психологічної підготовки до опанування прикладних напрямів діяльності.

Окремо необхідно відзначити значний обсяг практичної підготовки. Програмою передбачено практичну підготовку на другому, третьому та четвертому курсах, що дозволяє розглядати практику не як одноразовий елемент навчання, а як послідовний компонент професійного становлення здобувача. Такий підхід сприяє поступовому переходу від засвоєння теоретичних положень до їх практичного використання та формування професійної готовності.

Особливої уваги заслуговує великий спектр вибіркових освітніх компонентів, що створює достатні можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача.

Вибіркові дисципліни охоплюють надзвичайно широкий спектр актуальних напрямів. Саме ця частина програми є одним із найбільш виразних її конкурентних аспектів. Вона дозволяє здобувачеві поступово визначити власні професійні інтереси та сформувати профіль відповідно до майбутньої сфери діяльності.

Особливо актуальним є включення дисциплін, спрямованих на професійне благополуччя, професійне вигорання, стрес-менеджмент, кризові ситуації, корпоративний булінг та організаційні зміни. Ці напрями відповідають реальним викликам сучасного робочого середовища та свідчать про орієнтацію програми не лише на традиційні психологічні підходи, а й на актуальні проблеми організацій.

Програмою передбачено формування компетентностей, пов'язаних із психодіагностикою, психологічним дослідженням, психологічною допомогою, психопрофілактикою, професійною етикою, комунікацією, командною роботою та особистісним і професійним саморозвитком.

Значущим є також включення до результатів навчання здатності працювати з особами, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни, розробляти та реалізовувати консультативні й психопрофілактичні програми, взаємодіяти з людьми з різними культуральними та гендерно-віковими особливостями, а також визначати потребу в супервізії. Це дозволяє зробити висновок, що програма орієнтується на реальні умови професійної діяльності сучасного психолога, у яких організаційні проблеми нерідко поєднуються з кризовими, соціальними та особистісними чинниками.

Позитивним аспектом є включення до програми «Психодіагностики», «Експериментальної психології», інформаційних технологій у психології та інших компонентів, які забезпечують дослідницьку підготовку здобувачів. Майбутній психолог має бути здатним не лише застосовувати готові психологічні технології, а й оцінювати їхню ефективність, працювати з даними, формулювати висновки та критично інтерпретувати результати досліджень. Саме тому наявність дослідницького компонента є необхідною умовою якісної професійної підготовки.

Підготовка та захист кваліфікаційної роботи, а також атестаційний екзамен забезпечують підсумкову перевірку сформованості програмних результатів навчання.

Важливою перевагою програми є передбачене ресурсне забезпечення її реалізації. У документі зазначено наявність Центру психології розвитку особистості, спеціалізованих кабінетів для консультативної діяльності та тренінгової зали, а також комп'ютерних класів і мультимедійного обладнання.

Заслуговує на увагу й інформаційне забезпечення освітнього процесу: університет декларує доступ до Web of Science, Scopus, SpringerLink, ScienceDirect та інших наукових інформаційних ресурсів, а навчально-методичні матеріали розміщуються в Moodle. Наявність такого інформаційного середовища є важливою передумовою формування у здобувачів навичок роботи із сучасними науковими джерелами.

Позитивно оцінюється також можливість академічної мобільності. У програмі зазначено участь БНАУ у міжнародній кредитній мобільності в межах Erasmus+ та наявність угод про співпрацю з університетами Туреччини, Чехії,

Угорщини, Польщі, Фінляндії та Естонії. Це створює потенційні можливості для розширення професійного світогляду здобувачів, ознайомлення з європейськими підходами до психологічної освіти та професійної діяльності.

Освітньо-професійна програма «Психологія. Організаційна психологія» є змістовною, структурованою та практично зорієнтованою програмою підготовки бакалаврів з психології. Її особливою перевагою є поєднання фундаментальної психологічної підготовки з організаційно-професійною спрямованістю, значний обсяг практичної підготовки, широкий спектр вибіркових дисциплін та орієнтація на актуальні проблеми сучасного професійного середовища.

Програма дозволяє сформувати фахівця, здатного працювати з особистістю, групою та організацією, здійснювати психологічну діагностику й консультування, брати участь у розвитку персоналу, команд та організацій, здійснювати психопрофілактичну роботу, а також адаптувати професійні інструменти до різних сфер економічної діяльності.

Освітньо-професійна програма «Психологія. Організаційна психологія» відповідає сучасним вимогам до підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та має достатній потенціал для формування конкурентоспроможного психолога-практика.

**Рецензенти:**

директор навчально-методичного центру
психологічної служби Управління освіти і науки
Білоцерківської міської ради Київської області ЛЮДМИЛА КОРНІЄНКО

Директор ліцею ОЛЬГА БОРИСЮК